

EESTI

SPORDILEHT

Eesti Spordi Liitu kuuluwatele seltsidele!

4. ja 5. juunil s. a. korraldab E. S. S. „Kalew'i“ kergejõustiku osakond „Lootuse“ aias

rahwuswahelised kergejõustiku wõistlused,

millest tal au on paluda kõiki Eesti Spordi Liitu kuuluwaid seltsa lahkesti osa wõtta.

WÕISTLUSTE KAWA ON JÄRGMINE:

Laupäewal, 4. juunil, kell 5 p. l.

100 mt. eeljooks, kuul tug. k-ga, 60 mt. naistele, 1500 mt. jooks, kõrgush. h-ga, 5000 mt. jooks, 400 mt. eeljooks, 110 mt. eeljooks.

Pühapäewal, 5. juunil, kell 2 p. l.

100 mt. lõpp, kettas tug. k-ga, 400 mt. lõpp, kaugush. h-ga, 60 mt. lõpp, 110 mt. lõpp, 10.000 mt. jooks, oda tug. k-ga, teiwashüpe ja 4×400 mt. teatejooks.

Wõistlused korraldatakse Eesti Spordi Liidu määruste järgi. Osawõttemaks 25 mk. wõistleja poolt. Ülesandmisi wõetakse wastu kuni 30 maini s. a. Auhinde jagatakse wälja wõistlejate arwu silmas pidades kolm igas numbris.

E. S. S. „Kalewi“ kergejõustiku osakonna esimees J. WILLEMSON.

EESTI SPORDI KALENDER

III

1921

Ostke Eesti
Spordi-
kalendrit

N° 3

Hind 40 marka

Leida kõik tarwiliku-
mad teated sport-
lasele

Eesti Spordileht

II. aastakäik.

Laupäeval, 28. mail 1921.

Nr. 13-14 (28-29)

Kuulutuste hinnad:
Kaantel: 2 mrk. millimeeter
Tekstis: 4 „ „

Eesti Spordileht ilmub kaks korda
kuus: iga 1 ja 15. Toimetus ja
talitus on Tallinn, Pikk tän. 47.

Üksik nr. 10 marka.
Postiga kuus . . Mk. 23.—
Wäljamaale . . „ 50.—

Hugo Pihlakas. †

In memoriam.

Neil päivil käis furb sõnum ajalehtedest läbi: Hugo Pihlakas on oma elu lõpetanud.

Esiteks ei sõendanud seda uskuda, ei mõistnud, paistis võimatu-
na olevat, — kuid aega-
mööda selguswad Saa-
tuse wääramatud sam-
mud, kes rapsab ha-
lastamatuid hoope
hoolimatult ümber-
ringi. Aga walus on,
walus on waadeldes!

Pihlakas oli üks
meie esimestest sport-
lastest — teerajajatest,
„Kalew'i" sünniaas-
tatelt, tema esimene
mitmekülgsem edukas
edustaja, kelle rahutu
waim ei suutnud ühe
ala külge kõituda.

1910. a. wõitis
ta esimese „Kalew'i"
koguwõistluse, mis sei-
sis koos 18 spordi-
alast. Need olid:

jooksud — 100 ja 1500 m., wisked —
oda, diskus, kuul, heitepall, kivi; süstasõit —
500 ja 3000 m.; paadisõit — 1000 ja 3000 m.,

ning ujumine 50 ja 300 m. Ka oli ta hea
wõimleja, uisutaja jne. Peale selle tegi ta kat-
seid suwel taimetoitlusega ja edustas esimesena
õhu- ja päifese- wan-
nised Pirital, mille töt-
tu ta isegi koomilisesse
wahforda sattus
tolleaegsete politsei-
wõimudega, kes komb-
luswastalises pidasid
spordifostüümi, —
finni peeti ja selles
läbi linna talu-
tati, kuid enam-
wähem kultuurilise
kohtuniku poolt õi-
geks mõisteti...

Kallid on meile
meie esimesed känd-
jad spordiwäljal,
kallimaks muutuwad
weel lahkumise läbi.

Maga siis magu-
sas rahus!

„Su ümber on sõprade leinai foor,
ja nende südamen igawest noor,
said ruttu ju jumala linna! H. T.

Hugo Pihlakas.

Harjutamise ajajärgud.

(L. Piiskala järelse Soome keelest A. Tammann).

I. Ettevalmistamisel harjutamine.

Täielikul harjutamisel on esimeseks ülesandeks „orgaanitubliks“ saada, s. o. tähtsamaid siseorganeid, lihastu, koppsi ja südant vastupidavaks ja elu- võimuliseks arendada. See eesmärk on kõige paremini tähtsajadav harjutuste kaudu, millede juured teha- ja liikmete lihased mitmekülgselt kuid mõõdukalt liikuma pannakse. Ertdete ja siikonnale on harjutamine nüüd alguses juba varem, mida hooletum ja rahulikum ehk lõbusam see on. Harilik töövälises õhus on mitmekülgnega ja rahulik ettevalmistus. Samuti rohke ja vaikne suustamine, ujutamine ehk maabimine. Glawõndimine, vahetewahel lühikest jookku jekka lastes, on tore harjutus. Suurepäraliseks täiendujeks seejuguksale algharjutustele on lihaseid ja liikmekohti paenutam ja firutam, kuid nüüd weel rahulik koduõndimine.

Kui niivõisi on orgaanitublidusele kindel põhi pandud mis hiljem harjutamise kestes illa rohkest kindlust juurde õmandab, siis võib peatählepaneku toondada lihastetubliduse peale. Harjutamishoog pinguneb: Keskawasse tuleb juurde ägebamaid mänguji: jääpall, lawn-tennis ja jalgpall. Koduõndimisege hoog võib pinguneda ja liigutuste toimetamises tuleb pidada juuremat hoolt kui jenniajani, püüdes kerguse ja põhjalikkuse poole. Reid lihaseid ja liikmekohti, mis mõistlus-ülesannetel ise pingelduwad tuleb eriharjutuste kaudu tugewale, vastupidawale ja rikkimemata, wastupanekule harjutada, harjutuste kaudu, mis oma toimetusiwiisi poolest sisejuhatuses on tõisele mõistlusstiilile, nii et selle õppimine hiljem hõpsamini läheb. Tõlkejooksja paenutab oma niudeid pöranda- ja looliharjutustega. Teiwashüppaja juurendab oma kätõõdu pillade keppidega juujatades ehk kõis- harjutuste kaudu; kõrguse ja kaugusehüppaja ketsib üle wärwate; odawiskaja pillub palli seina wastu, kuulitõutaja hüppab tühjalt hoogu; jooksa harjutab wäljafirutuskeerdusi ja lasab timberdustantsu hoolkamalt kui enne. Kõige parem on stiili ettevalmistujena siiski kuningapall, kus palju jooksta ja wifata saab ja jeda kõite parajate waheaegadega.

II. Pärisharjutamine.

Stiiliküpsus on selle esimeseks eesmärgiks. Selle poole on sihtinud juba eel- pool ülesloetud lihastõimeharjutuse stiilikujundawad ülesanded — tooliharjutused, palliwisked j. n. Nüüd, stiiliajajärgul hakatakse harjutama tõiseid mõistlusülesandeid, õigete aidade üle jooksmata, oda wiskama jne.

Stiili harjutabes tuleb nüüd kõige wealt te gemist teha selle erisjadega. Wifataste oda ehk tõugataste kuuli ilma hoota ehk poolhooga, õpitakse teiwashüppe pöördkeerdu ilma riskpuuta, kõrgushüppe pingutus jne., millega lihastõimeajajärgu lõpul (tõlkejooksu tooliharjutus) osalt juba algust on tehtud. Kui need stiilinumbrid juba masinlikult lähewad, hakatakse neid ühte koguma.

Kui stiil juba hakkab koos ja walmis olema, siis mindakse wähehaawal lõpuharjutustele üle. Siin on eesmärgiks jällegi tublidus, kuid parem kui endine, n. n. wõimise tipp, mis sisaldab kõik selle, mis harjutuse eelmistel astmetel on saawutatud: siseorgaanide ja kogu teha lihaste tubliduse, erilihaste jõu ja tundlikkuse ning stiili. Kuid eriti seltsib sellega nüüd rõõmusjulge, elujõuline mõistlusloomus.

Kunni stiiliajajärgu lõpupooleni on harjutamise üleüldiseks iseloomuks nõrkade külgede parandamine, kuna jälle lõpuajajärgul peasjaks on tugewate külgede edasiarendamine.

Harjutamise koor- mawus ja liigkur- nawuse hädaõht eriajajärkudel.

Kuna ettevalmistusajajärgu harjutamine ainult asjakohaselt tagasihoidlik on, ei ole selles iseäranis suurt wiga, kui sportlane jeda liiga palju peaks saama, sest ainult lihaste wilumatusest tekitatud wäsimus on enamalt jaoit täitsa mõõdamine ja pealegi on sportlasel aega sellest toibuda. Nii siis, kui sportlane ettevalmistusajajärgul jelle üle kahtleb, kui palju tal kõige parem harjutada on, siis võib ta asja kindluse pärast ennemini liiga palju harjutada kui liiga wähe.

Harilikult on harjutamine kõige koormawam ja liigkurnawuse hädaõht kõige suurem pärisharjutuse ajajärgu algul. Sest ka kõige hoolkamagi ettevalmistusajajärgu järel seisab stiiliküpsus weel rohke harjutamise, n. n. wäljatõõtamise ja waewanägemise taga. Ülesanded ise, nende n. n. tõisjel kujuk, on nüüd palju raskemad kui nende endine tühjalt läbitegemine — näit. tõkete üle jooksmine, odawiskamine ehk õige jooksmine midagi muid, kui üle tooli põlwewedamine, pallipildumine ehk timberdamine. Teisest küljest jälle kipub sportlane oma pärisülesannete kallale ajudes koge teada saada tahtma, misjuguksid tagajärgi ta jaksab kätte saada. See himu on loomulikult jeda suurem, mida hoolkam mõõdalainud ettevalmistusharjutus on õlnud. Nii siis ei olegi ime, et ainult harwad, hästi wilunud sportlased oskawad ja läbewad (maldawad) küllalt kergesti harjutada just pärisharjutamise ja

stiiliajajärgu algul. Suurem hult jattub oma waimustules nii ägedalt tööle, et selle tagajärjel liigkurnamise ohwriks langewad ja ainult tagurpidi läbewad.

Nii ei tohi sümbida. Harjutamine ei tohi uialgi nii koormaw olla, et see wõimeid kaunemaks halwendab, kui ainult kolmeks, neljate päewaks. Kiipea kui stiiliajajärgu paaril, kolmel esimesel harjutuskorral tekitatud lihaste hellus ja liikmekohtade kangus lahtuma hakkab, peab wõime ja „tublidustunne“ jälle tõusma hakkama. Stiil ja iseloom kaswawad ühes sellega iseenesest.

Kõige hädaohtlikum on liigkurnawus jooksu lõpuajajärgul. Hoolas ja põhjalik mõistlusemõtetest pealesurutud lõpuharjutamine käib närwide peale. Seda ei kannata kaua wälja; lõpu ja wõimistipuajajärk peab olema lühike. Kuid seda tuleb tarmitada seda mõistlikumalt. Siin ei jattu enam aega liigkurnawusest toibumiseks, mis seda enam wõimata on, et lõpu-

harjutamisajajärgul waritsen fiiseorgaanide ja närwide liigkurnawus, kui see sportlase oma kühki saab, ei lähegi mõne päewa jooksul mööda, nagu lihaste kangustus, waid nõuab toibumiseks nädalaid, wõib olla kogu selle mõnenädalalise aja, mis lõpuharjutusteks weel järele jäänud.

Teiste sõnadega wõldek — liigkurnawus lõpuharjutamisajajärgul tähendab kogu harjutuse katkemist ja luhtamist. — Kui nüüd mõni üffit isekogenud ehk laialiste kogemustega juhataja juhatusel harjutaw sportlane oskab ehk maldab harjutada just niipalju kui kõige parem on, siis peawad harilikud sportlased, kui nad wähegi tahewahel on harjutuste määra üle, asja kindluse pärast lõpuharjutamisajajärgul harjutamisega leppima, mis t u n d u b liiga wähesena ja kergena. Algajad sportlased ei taha osata uskudagi, kui wähele ajaga meistrid lõpuharjutamisajajärgul igakord oma harjutamisülesannetega walimis saawad.

Ujumine, kui kõige kasulikum sport.

Juba on kogu maa täis päikese paistet; loodus on tärfamas; juba — sportmees warakult jalul, ammutab energiat lihaksseisse. Jooksja on ametis iga hommikul, jalgpall käib juba mürtsudes kõrgesse, kõik sportmehed on töös. Kuid meie, ujujad, meil on piina päewad: wesi on lahti, aga jisse ei saa! Ja teised kõik ametis!.. Peab leppima ainult häda harjutustega, et wormis hoida.

Lühike on ujumisaeg, 3—4 kuud ja see on kõik. Mida saab wähe, see peaks wäärtuslisem olema, kuid ujumises ei wõi meie seda sugugi tähele panna. Eiig wähe on sellest spordist huwitet. Ja meil on ta selle tõttu jäänud kõigist sportharudest taha. Ta on peaaegu esimesel arenemise astmel. Ehk toodakse põhjuseks liig lühike ujumisaeg? Ei, see pole õige põhjus. On ju Soomes ja Rootsis niisama lühike, ehk weel lühem ujumisaeg, kuid saawatud tagajärjed on tasakaalus teiste maadega. Meie tagajärjed on aga mõned niisugused, mida lugedes punastama peab. Toon allpool wõrdlema rekordide tabeli, kus meie loidus selgesti peegeldub.

	Eesti aeg.	Soome aeg.	Rootsi aeg.	Norra aeg.	Maailma aeg
Wabatt					50 h.—45,7 m.
50 m.	39,6	29,4	—	—	22,6
100 "	—	1,10	1,06,8	1,17,3	60,6
200 "	3,40,7	2,49,5	2,39	—	2,23,8
1000 "	16,58,8	17,33	15,46,8	16,40,9	14,37
1500 "	30,26,1	—[wan.	23,12,2	—	22
Rinnuli					
100 m.	1,35,1	1,19,5	1,23,3	—	1,16
200 "	3,36,7	3,01,6	3,02,7	3,14,7	2,52,6
400 "	8,01,8	6,25,4	—	—	6,14,4
Seljali					
100 m.	1,54,2	1,31,7	1,23,3	1,29,1	1,15,6

Wäljamaa andmed ei ole kõige uuemad, olid 1919 a. kohta makswad. Muudatused on aga wäikesed.

Tabel räägib selget keelt: meie ujumisport on äärmiselt wähe edenenu, wõrdlemisi teiste sportharudega. Misugused tegurid siin põhjuseks on, ei taha ma praegu harutama hakata, sest peapõhjus on arusaadaw: see on loid osawõtmine, mis tingitud ujumise kasulikkuse mõtte teadmisesest. Jsegi sportmehed, raskejõustikust nii ka kergest, hoiawad ujumisest eemale, — kardawad keha raskuse ja rammu kaotamist. Te peaks juba kõik aru saama, et ujumine on kõige kasulikum sport terwisele, et ujumine on jumalate sport! Te imestate greeklaste keha iludust, spartaklaste wastupidawust, aga las tead ka seda, et neil rahwastel ujumine oli esimine ja kõikide sport. Ujumine loeti haridusega ühewääriliseks. Kes ujuda ei oskanud, seda pidasid roomlased rumalaks. Wanad prantslased pidasid auks ujumist. Weel kui XI ajal oli ujumine julgete proowimiseks, kes siis „chevalier“ aunime sai.

Wana rahwastel ei olnud ujumine mitte ainult kasulikuks harjutuseks, waid ka lõbusaks ajawiiteks ja keha karastuseks. Selle tõenduseks on palju andmeid ajaloolistes ramatus. Nii armastasid roomlased iga hommikul suplemas käia, keha karastuseks; nad paniwad ka toime perioodilist ujumispähi, kus isefuguste mangudega, wesi ballet, efinedi. Kõige populaarsem oli „Majuma“. Ka manguiti juba siis wesi-palli.

Ka praegu, haritud maades pannakse ujumise peale suurt rõhku. Ta on teiste sportharudega ühiselt edenend. Ameerikas ja Inglis-

maal on palju „Swimming Clubs“ (Ujumise klubi), kes korraldavad ujumise kursusi, ujumise võistlusi ja üleüldist kihutustööd ujumise kasuks.

Wenemaal oli see sport vähem edenend, mille tõttu ta ka meil nii algastmel. Kuni revolutsioonini oli Wenemaal ainult üks ujumise kursus Schwalowis. Ka meil on seni ajani ainult Pirital ujumise kursusi korraldud, mis ka palju lafawad weel soowida. Meie paremad ujujad olid foondud „Kalew“ wesspordi osakonna ümber. Osakonna poolt on ka Pirital korraldud ujumisbassein. Wiimastel aastatel on ka teistes linnades ujumine rohkesti edenend, iseäranis Tartus. Täiesti ammormaalseks tuleb asjaolu pidada, et meie suwitustinnades: Haapsalus, Kuresaares ja Pärnus, ujumispordi edendamiseks pea midagi ära pole tehtud. Sealised spordiringid peaks seda filmas pidama ja juba lähemal suwe wesspordi osakonnad ellu kutsuma, kus ka wõerastel — suwitajail oleks wõimalus osa wõtta.

Tahaks weel ütelda mõni sõna ujumise kasulikkusest. Prantsuse doktor J. Lagrange kirjutab raamatus „La Physiologie des exercices du corps“: „Müdagi ei arenda nii muskliste jõudu, ei rahusta närwisi, ei suurenda muskliste wastupanewust nii palju, kui seda teeb see suurepäraline, ideaalne sport, ujumine. Ujumisel töötawad pea kõikjalalamuskliid, reie-, selgroo-, rinna-, kõhu-, kaela- ja käemuskliid: ta

suurendab söögiiisu, parandab seedimist, reguleerib kopsude ja südame tegewust, arendab ettewaatlikkust ja kaswatab keha paenduwaks“. Peale Lagrange on weel paljud terwishoiu professorid ujumise suurt tähtsust terwise kohta toonitand, millest edaspidi pikemalt kirjutan. Wiist ei ole Teile paljudele teadmata, et järjekindla plaanilise suplemise abil paljud närwihaiged terweks on saanud. See on terwisline tähtsus ujumisel, on aga ka lihtpraktiline wajadus ära õppida ujumist.

Wana raamatuisi wõib leida ütelist: „tema ei mõista, ei lugeda ega ujuda“. Müüd peaks meie aga ujumist weel tarwilisemaks pidama, kui lugemist: „Kes ei mõista lugeda, leiab kergesti sõbra, kes tale ette loeks, mis waja; kes aga ujuda ei mõista, see ei leia mitte alati päästjat uppumisel“. Müi siis, ujuma peawad kõik õppima! Olgu ujumine igal pool karastawaks spordiks ja lõbusaks aja möödasaatmiseks! Ta on ka igale kättesaadaw, nii rikkale, kui ka waelele, sest puhast wesi meres, järwehes ja jõgedes on kõigile mässuta, ainult ujumisasjaindes tuleb sellekohane kostüüm nruretseada.

Ujumishooaeg on lähenemisel. Tarwitage siis igakõik, noor ja wana, waene ja rikas ujumise ärastõppimiseks ja oma lihastetesje jõu a energia kogumiseks kõike oma waba aega!

G. Liideman.

G. S. Liidu jalgpalli määrused.*)

Mängust wäljas. (off-side).

§ 6.

Kui pall küljepiirilt wäljale löökakse ehk wistatakse, on igakõik mängija, kes samasse meeskonda kuulub kui löökaja ehk wistaja, ja kes löögi ehk wiske silmapilgul wastupoole wärawapiirile lähemal on kui tõuke ehk wiske toimetaja, **mängust wäljas** (off-side), kui samal silmapilgul lähemalt kolm wastaspoole mängijat oma wärawapiirile mitte lähemal ei ole.

Mängust wälja (off-side) jattunud mängija ei tohi palli puutuda ega teda milgil wiisil mängima ajuda, enne kui keegi teine mängija on pallisse niisugusel wiisil puutunud, mis teda off-sidest päästab.

Mitte keegi mängijatest ei ole mängust wäljas (off-side) nurgalöögi

(corner) ja wärawalöögi järele, ehk kui keegi wastaspoole liige palli on mänginud (=pallisse on puutunud) wõit ta omal wälja poolel asub sel silmapilgul, mil keegi omasse meeskonda kuuluw mängija palli mängib.

Sijamärksused ja seletused.

Kui keegi mängijatest karistusala piirides mängust wäljas (off-side) olewale mängijale kes jelles omas seisukorras mängima ei ole asunud, jala ette paneb, tuleb eeskütuse eest karistatööks mõista.

Et keskpiir küllalt nähtaw oleks, on luba selle mõlema otja jattule (wähemalt 0,91 meetrit wäljaspool küljepiiri) lippu asetada. Lipuwaras olgu vähemalt 1,8 meetrit kõrge.

Tähelepanemiseks.

Wahelkohtunikubel tuleb tähelepanna, et mängust wälja (off-side) jattunud mängija ei tohi milgil wiisil mängima ajuda, ja et wabalööki

*) Waata „Eesti Spordileht“ Nr. 11—12.

tuleb mõista, kui mängust välja sattunud mängija mistiisugusel viisil, olgugi ainult oma juuresolekuga, mängu käigule takistuks on.

Wahetkohtunikkudele. Mängija ei saa mängust välja (off-side) sattuda, kui ta omal väljapoolel asub sel filmapilgul, mil palli viimati mängiti. Aga mängija ei või, kui ta vastase väljapoolel off-side seisukorras oli, ennast tähendatud seisukorras sellega veasta, et ta oma väljapoolle üle läheb. Si tule selle peale tährlepone mist pöörata, kus mängija on, kui ta palli mängib ehk kui pall juba löödud on, waid kus ta oli, kui pall wiimati löödi. Mängupalawikus võib wahetkohtunik mängijate seisukohad üffitute löövide löömisel kergeste filmist kaotada, kuid tal tuleb harjuda välja pilti ja mängijate uusi seisukohti instinktiivselt meeles ära määrama.

Kui mängija palli taga ehk seda mängides, palliga ühesihhilisel joonel on, ei või ta milgil viisil mängust välja (off-side) sattuda, kuid kui ta palli ees on, võib küll juhtuda, et ta sellesse seisukorda sattub. Need kolm juhust, mil mängija mängust väljas ei saa olla, on: kui wastasmängija wiimasena on palli puutunud, ehk nurgalööki või wärawalööki toimetades. Need eesõigused lõpewad aga kohe sel filmapilgul, mil keegi teine mängija on palli puutunud, nii et mängija, kes näit. nurgalööki tehes mängust väljas (off-side) ei olnud, ilma paigast liikumata mängust välja (off-side) võib sattuda, niipea kui peale nurgalöögi toimetaja keegi teine palli on puutunud. Mängija, kes palli edasiwiitale kaasmängijale järgneb ehk temaga samal kõrgusel on, ei või off-side seisukorda sattuda. Mängijad võiwad mängust väljas olla wabalööki, karistuslööki ja sissewiskamist toimetades. Kui wastasmängija palli on puutunud, saadakse kohe off-sidest wabaks, kuid off-sides olles ei tohi milgil viisil wastasmängijat takistada. Kui mängija off-side seisukorras on, piisib ta selles kummi keegi palli on puutunud, olgugi et selle wahel peal nii mõnigi wastasmängija oma wärawa poole on taganenud ja et off-side seisukorras olewa mängija ja wärawapiiri wahel määruste kohased kolm mängijat on.

Wahetkohtunik liisigu piirimeeeste arwamist, kuid tal enesel on otsustamiswõim ja ta ei ole sunnitud piirimeeeste seletusi arwesse wõtma.

Mängijale. Mängija, kes palli mängides omal väljapoolel asub, ei saa mängust välja sattuda. Kui mängijad alati meeles peaksid, et nad sel filmapilgul palli taga ehk sellega ühel kõrgusel asudes, kui palli mängitakse või wiskatakse, mängust välja (off-side) ei saa sattuda, aga et nad palli ees olles alati

sellesse seisukorda sattumise hädawõim on, muutuks off-side määruse mõistmine palju lihtsamaks.

Ühildalt: 1) Mängija on ikka mängust väljas (off-side), kui ta siis palli ees on, kui keegi tema kaasmängijatest palli mängib ja kui kolme ehk rohkem wastasmängijat oma wärawapiirile lähedamal ei ole kui asjaomane mängija.

2. Mängija ei ole siis kunagi mängust väljas (off-side), kui tema ja wärawapiiri wahel filmapilgul, mil palli mängitakse, kolm ehk rohkem wastasmängijat on.

3. Mängija ei saa mängust väljas olla, kui palli wiimasena mängis (s. o. puutus, jalaga lõi ehk wiskas) keegi tema wastasmängijatest ehk tema kaasmängija, kes sel filmapilgul wastasmängijate wärawapiirile lähemal oli kui tema ise.

Mängust välja sattunud mängija ei tohi milgil viisil wastasmängijat takistada ehk wastaspoole wärawawahile või mõnele muule wastasmängijale nii lähedale astuda, et ta nende liikumist takistab ehk neid takistab palli liikumist ja üleüldse mängu käiku nägemast.

Mängust välja sattunud mängija ei saa ise ennast sellest seisukorras wabastada. See võib sündida ainult kolmel viisil.

1. Kui keegi wastasmängijatest järgmisel korral palli puutub.

2. Kui ta palli taga on, kui keegi kaasmängijatest sellesse on puutunud.

3. Kui tema ja wärawapiiri wahel sel filmapilgul, mil keegi tema kaasmängijatest palli on puutunud, wastase wärawapiirist kaugemal kui ta ise on, kolm ehk rohkem wastaspoole mängijat ajurwad.

Palli tagasiwõrkamisel wärawateiwastesse ehk ristpunkt ei loeta mängijat off-side seisukorras pääsenuks.

§ 7.

Nurga- ja wärawalööki.

Kui keegi wastaspoole mängijatest palli üle wärawapiiri on löönud, ilma, et goali olets annud, peab keegi selle poole mängijatest, selle wärawapiirist pall üle läks, palli väljale tagasi lööma. See n. n. wärawalööki toimetatakse kuigilt wärawawahi-alast ja tähendatud ala sellelt poolelt, kust pall üle läks.

Kui aga sellemastu keegi mängija palli üle oma wärawapiiri on löönud, võib keegi wastaspoole mängijatest n. n. nurgalööki anda (corner), kõige enam ühe meetri kauguselt lähemast nurgalipust. Mõlemil selles paragrafis tähendatud

juhtumisel peavad wastased pallist vähemalt 9,15 meetri (10 yardi) kaugusel olema.

Viisamärkused ja seletused.

Vipuwarrast ei tohi nurgalööki andes paigalt ära nihutada.

Tähelepanemiseks.

Wahelohtunikkudele. Wahelohtuniku kohutaks on waadata, et wärawalöögid kumbagilt poolt asjaomase wärawawahti-ala poolelt dieti tehtaks.

Samuti tuleb wahelohtunikul waadata, et nurgalöögid sellelt wärawapiiri poolelt tehtaks, kust pall üle läks. Kui mängija nurgalöögi annab ja pall wärawateibast tagasi pöörab, ei või ta seda enne uuesti lüüa kui teegi teine mängija palli on punitunud.

Nurgalöögi toimetamise ajal tuleb wahelohtunikul korralikult wastasolewa wärawateiwa juures seista, sest sealt on ifka kõige fergem löögi tagajärjesid näha. Wärawa ehk nurgalööki ei või anda, kui teegi wastasmängijatest pallile lähemal on kui 9,15 meetrit.

Korraldajatele. Pea hoolt, et nurgalöögiks tarwitataw 1-meetiline ringjoon oleks selgeste ära märgitud.

§ 8.

Karistuslööki. — Wärawawahti wahetus mängu kestwusel.

Wärawawaht võib oma karistuslöögi alal wärawat kaitstes käsa tarwitada, kuid ta ei või palli üle kätte sammu landa.

Wärawawahti ei saa muidu karistada kui ainult siis, kui ta palli lüüsi peab, wastasmängijat talistab ehk wärawawahti-alaist väljaspool asub.

Wärawawahti võib mängu kestufel wahetada, kuid wahetusest tuleb enne wahelohtunikkule teatada.

Viisamärkused ja seletused.

Palli lüümise all mõeldakse seda, kui wärawawaht palli käes hoides ehk seda käes hiiptades või riputades rohkem kui kaks sammu astub.

Kui wärawawahti ilma wahelohtunikkule teatamata on wahetatud ja uus wärawawaht karistuslöögitala piirides kätse pallist lüüsi haarab, siis on selle tagajärjeks karistuslööki.

Tähelepanemiseks.

Wahelohtunikkudele. Palli maad wastu pörgatamist ei tule „lõõkimiseks“ lugeda. Oma karistuslöögi-alaist väljaspool ei või wärawawaht palli kätse punituda. Kui wärawawaht pika wiskega palli oma karistuslöögi alalt wastumängijate wärawasse wisab, on selle tagajärjeks wärawalööki wastasmängijatele, ja goali ei tunnistata.

Palli lüümist karistatakse **wabalöögiga.** Kui wärawawaht wastasmängijat talistab, võib teda karistada ifegi kui ta wärawa alas asub.

Waata et wärawawahti mängu jooksul wahelohtunikkule teatamata et wahetataks.

Mängijatele. Kätse wärawawahti ifka oma parema arusaamise järele kaitseba. Wärawawahtil tuleb ifiski ifka meeles pidada, et teda võib kaitse jamael eeldustel kaitseba kui teifigi mängijaid, niipea kui ta oma seisu ala piiridest väljaspoole on astunud.

Kui wärawawaht omal seisu alal (Goal Area) on ja palli ei ole punitunud ega ta wastasmängijaid talistanud, siis on tema selle paragrafi põhjal kindlustatud. Wabasta enmast ifis pallist niipea kui wahegi mõimalik, see on käesolewal juhtumisel wärawawahtile kõige parem nõuanne.

E. S. S. „Kalew'i“ 20. a juubel.

1. Aktus.

Pühapäewal, 1. mail kell 1/2 12 e. l. oli Draamateatris „Kalew'i“ juubeli aktus, mis algas „Porilaste marsi“ ja wana „Kalew'i“ laulufega — „Cestimaa mu isamaa“, mida jaalitäis rahwas, kalewlast ja kutsutud külalised, wiimaste hulgas ka riigivanem R. Päts, majandusminister J. Kull, sõjaminister kindral Soots ja siseminister Einbund, püsti kuulsid.

Selgi esimees A. Underkopp kõneles selgi ülesannetest, nende teostamisest ja kaswatusli-

sest ja riiklisest tähtsusest; tuletas meelde nende ideede eest langenuid, kelle mälestust püstitõusmisega ja koraaliga „Sind kummardan ma armuwägi“ austati.

Wana lugupeetud kalewlane kapt. Tõnson kõneles selgi tekkimisest ja arenemiskäigust 20. aasta jooksul, põimides kroonitat karakteriseerivate mälestuste ja muljenditega.

Sellele järgnes rida juuniorlaidi ja kirjalikke terwitusi.

Aktus lõppes hümniga.

2. Spordietendus.

Uhenduses juubeliga oli korraldatud 4. mail, kell 8 õhtu Draamateatri „Kalew'i“, poolt spordietendus, mille füüsi õige mitmekesine oli. Kõige puhtamad olid wist naiste nuiaharjutused, ka roobaspuu-harjutustes oli näha hoolsat tööd, mida aga kahjuks meeste esinemise kohta ei wõi öelda.

Meeste kepiharjutuste teema oli küllalt huwitaw, kuid oli nähtawasti meestel üle jõu ja kannatas halwa väljatöötamise all, mis wähesest harjutamisest tingitud. Ka roobaspuul ja tangil puudus meestel ühtlus.

Meeldiwaks uudiselt oli naiste wehklemine.

Raskejõustikus esinesiwad mehed: tõeses, maadluses ja boksis, millest tõstmine demontreerimise mõistest üle läks.

Bõppes etendus „elawate piltide“ wõi „marmorkujudega“ — kuidas neid hiiütakse, mis liiga tumeda walgustuse tõttu suuremalt osalt nägematuiks jäid.

Õhtu jättis, mitmete puuduste peale waatamata, hea mulje järele, oli wäitjeks demontreerimiseks „Kalew'is“ harrastatawasti spordiharudest.

S. T.

Kergejõustik.

Teatejooks ümber Tallinna.

Wõitja: E. W. S. „Sport“, aeg 13 m. 6,6 sek.

Pühapäewal 1. mail korraldas E. S. S. „Kalew“ traditsioonilise teatejooksu ümber Tallinna, millest osa wõitsid 5 meeskonda: 4 „Kalew'i“ ja 1 „Sport'i“. Jooksu algus oli määratud hommikul kell 1/210, kuid rongikäitjate tõttu tuli teda edasi lükata p. l. kella 3 peale.

Jooks oli kaunilise hulga pealtwaatajaid tõlku meelitand ja tõotas, kui esimene suurem jõuproom, huwitaw olla.

Start anti kell 3/44. Kohe eralbusid teistest „Sport'i“ ja „Kalew'i“ 1 meeskonnad, kes wahelduwa õnnega, rind-rinnaga wõistlejaid kuni wiienda wahetuseni. Siin juhtus aga „Kalew'i“ mehega äpardus: selle asemel, et Troonipärija puisteelt, Suurtüki tänawast ja Wäljanäituse aia tagant läbi, Wakkali puisteetele pöörata, jooksis ta mööda Troonipärija puisteed edasi. Oma ehitust märgates pööras ta tagasi, kuid oli sellega umbes 200 meetrilise edu „Sport'ile“ wõimaldand.

Ehituse põhjus olla järgmine olnud: „Sport'i“ neljas mees, teadet wiendale äraandes, olla edasi jooksnud mööda Troonipärija puisteed, et kaasaõitwasse autosse istuda. „Kalew'i“ wiies mees, teadet wastuwõttes, jegas rahwahulgas oma wastased ära, — selle asemel, et „Sport'i“ wienda mehe järele Suurtüki tänawasse pöörata, jälgis ta neljandat meest niikaua, kuni see autosse istus... ja pööras siis tagasi.

Järgmistel meestel ei olnud enam mõtet oma wiimast wõimist pälja pingutada, sest jaadud ülekaal oli nii juur, et seda enam tagasi wõita ei oleks juudetud.

Peab tõsiselt kahjatsema, et niisuguse hooletuse tõttu huwitaw jooks ebaõnnestas, — meeskonnad olid ühejõulised ja wõit oleks wast ainult mõnes meetris seisnud, mida meie

paremad jooksjad i. i. Willemson ja Saulmann otustanud oleks.

Wõitja komando koosseis oli: J. Soismann, Kubli, E. Soismann, Bäär, Sintel, Osterode, Tann, Saanwall, Paal ja Saulmann. Aeg — 13 min. 6,6 sek.

„Kalew'i“ koosseis: Kulew, Siwenthal, Sarw, Jek, Neumann, Kõis, Beremerfin, Weiss, Klumberg ja Willemson. Aeg — 13 min. 31,1 sek.

S. T.

Üliõpilaste spordi nädal.

Tartu üliõpilaste spordi nädal algas 5. mail ja kestis kuni 9. maini. Kõik korraldused ja tööd wõttis lahkesti oma peale üliõpilaste spordi selts „Sport“. Gestawasse olid wõetud: kergejõustik, raskejõustik ja aerutamine — paatidel ja süstabel.

Kergejõustiku wõistlused algasid 6. mail. Osawõtjaid kõigest 16. Natuke wähe meie rohkearwulise üliõpilaskonna kohta. Ei saa aru, mis rohkem üliõpilasi ligi tõmbab — kas jookimine ja tolmused saalid, wõi spordi ajamine wärskes ja puhtas õhus? Nagu näha on eelmisel palju, palju rohkem poolehoidjaid.

Kell oli 4, kui wõistlustega peale alati. Suimesi oli õige wähe waatama tulnud, sest ilm oli külm ja lõpuks hakkas ijegi wihma tibutama.

100 m. jooks. Jooksu tee kestmine, ainult ühes kohas segab 10 sm. kõrgune kungas. 1. A. Teder 12,9 sek., 2. E. Ewer 1/2 m. maas, 3. Timust 1 m. maas.

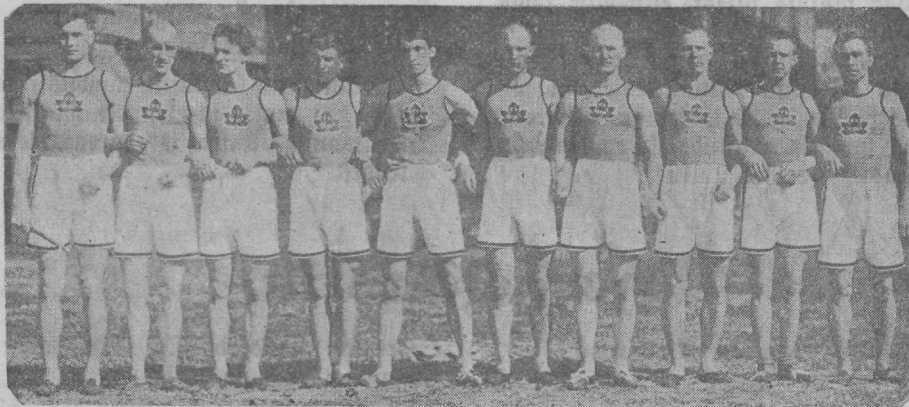
Kuuli tõuke ajal läheb wihm tugewamaks, mis ka halwasti tagajärgede peale mõjub.

1. A. Teder 10,85 m., 2. Pliimann 10,05 m., 3. Paris 9,40 m.

400 m. ajal tuleb wihma, nagu kapast. Tee on palju wiletsam, kui minewa aastal. Linna isad kündsid ta ülesse, kuid ei saanud enam kõwaks. Jooksu ajal jähwatamad wäl-

Teatejooks ümber Tallinna.

R. Neli foto

T. A. S. „Sporti“ meeskond.

R. Neli foto

T. S. S. „Kalevi“ I. meeskond.

R. Neli foto

I. mahefus.

gud, taewas on must, muda ja west tuleb püüast saadit, luid mehed lippawad edasi. 1. A. Weijs 60,6 sek., 2. A. Teder 63,5 sek., 3. Raudsepp 64,1 sek. Seega lõpeb esimene mõistluspäew.

Laupäewal, 7. mail jattatakse jälle mõist-lust. Ilm on palju kenam, ta inimest on weidi rohkem.

Matakse 110 m. tõlkejooksuga. Esimeseks jääb E. Treiberg ajaga 22,9 sek.

Kolmikhüpe hoota: 1. Teder 8,29 m. (üldp. ref.), 2. Teewer 7,53 m., 3. Treiberg 7,29 m.

Kaugushüpe hooga: 1. Teder 5,615 m., 2. Raudsepp 5,59 m., 3. Telling 5,33 m.

Wajara heitmine: 1. Treiberg 25,42 m. (üldp. ref.), 2. Riggol 23,18 m., 3. Pliimann 20,92 m.

Kolmikhüpe hooga: 1. Teder 12,44 m. (üldp. ref.), 2. Raudsepp 11,58 m., 3. Tel-ling 10,82 m.

1500 m. jooksu tee on õige pehme. Ranna peal jookstes jõuab inhale A. Weijs ajaga 4 min. 34,3 sek., teine Hion 4 m. 43,1 s., 3. Birk 5 m. 11,8 sek.

Kaugushüpe hoota: 1. Janson 2,89 m., 2. Teder 2,78 m., 3. Teewer 2,74 m.

Bühapäewal, 8. mail on ilm kena. Kõngi-fäit muusikaga toimab ta inimest aeda. Teh-nilised tagajärjed:

100 m. lõpujooks: 1. E. Ewer 13 sek., 2. A. Teder, 3. Timust.

Ketas ei taha kuidagi lennata: 1. Jan-son 29,10 m. 2. Anderson 28,55 m., 3. Teder 27,94 m.

Kõrgushüpe hooga: 1. Anderson 1,50 m., 2. Teder 1,50 m., 3. Raudsepp 1,45 m.

Dawiske: 1. A. Weijs 41,65 m., 2. Raud 37,63 m., Treiberg 36,95 m.

Kepihüpe: 1. Ewer 2,65 m.

200 m. jooks: 1. A. Weijs 27,1 sek. (üldp. ref.) 2. Teder 28,4 sek., 3. Pliimann 28,4 sek.

3000 m. jooks: 1. A. Weijs ajaga 9 min. 58,1 sek. (üldp. ref.), 2. Birk 10,45,3 min. 3. Raudsepp.

Raskuse heitmine (12,5 kg.): 1. E. Trei-berg 12,12 m. (üldp. ref.), 2. Pliimann 11,03 m., 3. Riggol 10,71 m.

* * *

Raskejõustiku mõistlused algasid 6. mail ja kestsid kaks päewa. Osawõtjaid ainult wiis, kes kolme kaalu olid jaotud: jule-, kerge- ja kesk-kaal.

Sulekaal: D. Buutsa; kergekaal: Zoff. E. Buutsa; keskkaal: Pliimann ja Rõõmuspaar,

N i m i.	R a e l a d.					Summa.
	lõhe kõrga rehitmine.	Kõrge kõrga huumine.	lõhe kõrga tõutamine.	stobimine laje kõrga.	Kõrge kõrga tõutamine.	
1. D. Buutsa	110	130	130	130	170	670
2. E. Buutsa	110	130	125	130	170	665
3. Zoff	130	140	135	150	190	745
4. Pliimann	105	120	—	—	—	—
5. Rõõmuspaar	125	160	135	150	210	780
6. Teewer	—	—	125	120	—	—

Tõste tagajärjed kuigi head ei ole, neist mõib oletada, et mehed on wähe harjutanud. Jmestama pani see, et kõik tõstjad mõistluse ajal juitsetasid, mida muudugi tõstiste spordi-meeste juures olla ei tohiks. Ant.

Tallinna Mees-Gümnaasiumi Sportringi oma-wahelised mõistlused, mis ära peeti 10. 11. ja 12. mail s. a. andsid järgmisi tagajärgeid:

100 m. jooksus: Ketasheites:
 1. Rõks 12,3 sek. 1. Ewer 30 m. 93 tsm.
 2. Ewer 12,4 " 2. Rõks 30 " 54 "
 3. Neumann — 3. Sommer 26 " 64 "

400 m. jooksus: Kõrgushüppes hooga:
 1. Rõks 56,7 sek. 1. Ewer 1 m. 66 tsm.
 2. Neumann 57,2 " 2. Besja 1 " 55 "
 3. Meerits — 3. Luha 1 " 50 "

1500 m. jooksus: Teiwashüppes:
 1. Saarits 4 m. 49,2 sek. 1. Ewer 3 m. 27 tsm.
 2. Neumann 4 " 57,1 " 2. Ostrat 2 " 70 "
 3. Meerits — 3. Besja 2 " 70 "

3000 m. jooksus: Kolmikhüppes hooga:
 1. Saarits 1. Ewer 10 m. 69 tsm.
 2. Meerits 2. Neumann 10 " 31 "
 3. Neumann 3. Luha 10 " 26 "

60 m. tõlkejooks: Kaugushüppes hoota:
 1. Ewer 10,7 sek. 1. Ewer 2 m. 79,5 tsm.
 2. Luha 11.— " 2. Rõks 2 " 64 "
 3. Besja — 3. Lepp 2 " 61 "

Kaugushüppes hooga: Kõrgushüppes hoota:
 1. Ewer 6 m. 09 tsm. 1. Ewer 1 m. 25 tsm.
 2. Rõks 5 " 54 " 2. Neumann 1 " 15 "
 3. Meerits 5 " 11 " 3. Luha —

Kolmikhüppes hoota: Dawiske:
 1. Ewer 3 m. 45 tsm. 1. Ewer 40 m. 01 tsm.
 2. Neumann 7 " 40 " 2. Meerits 36 " 05 "
 3. Lepp — 3. Luha 33 " — "

Raskusheites (12,5 kg.):
 Kuultõukes:
 1. Ewer 10 m. 94 tsm. 1. Ewer 10 m. 89 tsm.
 2. Lepp 10 " 39 " 2. Lepp 10 " 30 "
 3. Neumann 9 " 90 " 3. Sommer 10 " 20 "

Mõistlused olid üllatawad oma ootamata heade tagajärgede tõttu, warase aja peale waa-mata.

Randwamatš jõuks fin oli Ewer, kelle tagajärjed mitte ükki cooli wõistluse kohta head ei ole, waid ka parajad meie „rahvusliste“ ja „rahwuswaheliste“ wõistlustele olets. Ewerist on wäljakujunend mitmekülgne sportlane, kes arwatawasti Klumbergi järgmine on täesolewal hooajal hüpetes ja ka künnewõistluses. Ka Kõffi tuleb wist arwesse wõtta meie meistritel lähikeses maas.

Tartust. 24. aprillil korraldas L. S. S. „Kalew“ murdmaajooksu 4½ km. peale, millest 14 meest osa wõtsid.

Tagajärjed:

- 1) Aution Tartu „Kalew“ — 17 m. 8,2 sek.
  - 2) Hion Üliõp. S. „Sport“ — 17 „ 15,4 „
  - 3) Reimann Tartu „Kalew“ — 17 „ 33,— „
  - 4) Lann Tallinna „Sport“ — 17 „ 41,8 „
  - 5) Ilwes Tartu „Kalew“ — 17 „ 46,8 „
- H. T.

Põltsamaalt. Põltsamaa spordi seltsi „Paala“ korraldusel pandi 1. mail murdmaajooks toime. Maa pikkus oli umbes 5 km. Jookjutee väga raske: läbi soo, üle põldude jne.

Esimehets tuli:

Karl Vürgen	20 m. 20 sek.,
II. Fr. Puht	20 „ 50,8 „
III. J. Meerits	20 „ 51,2 „
IV. Welt	20 „ 59 „

Osawõtjaid oli 6, ülesantud aga 11. Lähemal ajal korraldab „Paala“ selts teatejooksu ümber Põltsamaa olemi. Nimetatud jooks saab muidugi väga huwitaw olema, sest korraldus on esimest korda.

A. D.

Murdmaajooks Kirnalt—Paide.

Pühapäewal, 8. mail korraldas Järwamaa spordiselts „Malewa“ murdmaajooksu Kirnalt Paide, mille pikkus umbes 7 km. oli. Wõistlusest osawõtjaid oli 9, nende hulgas ka 2 meest Tallinna „Kalewist“.

Tagajärjed:

- 1) A. Ruuter (Tallinna „Kalew“) 25 m. 15 sek.
  - 2) A. Wunder 25 „ 39 „
  - 3) Reemann „Kirna Spordiselts“ 29 „ 38 „
  - 4) Ustermann Paide Kaitse-L. spordir. 30 „ 50 „
- H. T.

„Kalew'i“ murdmaajooks Virital.

Pühapäewal, 24. aprillil korraldas „Kalew'i“ tergejõustiku osakond murdmaajooksu Väkatilt — Virital (3000 mtr. ümber), millest 8 meest osa wõtsid.

Ilm oli wõistluseks haruldaselt hea. Starbist hakkas wedama Weiss, kuna 2500 mtr. järele Willemson juhtimise oma kätte wõttis ja 5 mtr. wõitis. Kõwa wõistlus oli ka Kõffi ja Pimenthali wahel kolman: a koha pärast.

Wõitjate ajad: 1) Willemson 9 m. 47,9 sek., 2) Weiss 9 m. 49,5 sek. ja 3) Kõts 9 m. 58 sek. Kõif kolm „Kalewist“.

H. T.

Wäljamaalt.

Praaga wõistlused.

3. 4. 5. juunil s. a. peetasse Tschelo-Slo-waafia pealinnas — Praagas suured rahwuswahelised wõistlused ära, mis tuttawaks on saanud meil „Tõhliste Olümpiaadi“ nime all. Seal on pööratud muu seas ka meie sportlaste poole järelepärimisega osawõtte kohta. Ehitajate saatmisega on asi praegu weel lahtine.

Wõistluste kawa olets järgmine:

Jookjud: 100 m., 200 m., 400 m., 800 m., 1.500 m., 5.000 m., 10.000 m., tõkkejookjud — 110 m., 400 m., teatejookjud — 400 m. (4×100) 1.600 m. (4×400) ja komandojooks 3.000 m.

Hüpped: Kõrgus ja laugus hooga, kepp. Wisked, tõukesed: oda, distus, kuul (7.25 kg.), wafar.

Rüewedu: 8 meheliste komandodele.

Räimine: 3 000 ja 10.000 m.

Rattasõit: 120 km. maanteel.

Ujumise ja weepalli wõistlused on 8—10 juunil sealjamas.

Tähendatud wõistluste kawas on wõeldud, et neist wõiwad osa wõtta kõik organisatsioonid, mis kuuluvad Üleilmilisesse Nojarmastajate Spordi Liitu (S. A. A. F.).

Sportlaste soow olets muidugi neist wõistlustest, kui ainsamaist suuremaist sel hooajal. osa wõtta.

Raskejõustik.

G. S. S. „Kalewi“ rahwuswahelised maadluswõistlused Bõrsefaalis 7—8 mail

omandajid hulgalise Soome maadlejate osawõtte tõttu erilise huwituse. Arewust tekitas ka asjaolu, et fin kahe Soome spordiliidu. Soome Wõimlemise ja Spordi Liidu ja Tõwäe Spordi Liidu esitajad, kes, nagu teada, omawahel sõjajalal, kofku puutuma pidid. Doodatud ägedust küll mõlemi liidu esitajate

wahel ilmsiks ei tulnud, wist oli jelleks tõwäe meestel liig suur ülewõim (wastupidi — mehi nähti õige sõbralikult kättpidi matilt lahtuwat), kuid teatud määral oli see huwitawaks juhuseks meie publikumil paremat tõfist maadlust näha ja meestel head õpetundi saada.

Rahjatseda tuleb ainult, et wõistlustest meie oma paremad mehed: Pütsepp, Kruusenberg, Müller, Steinberg ja mõned teised puudusid, mille tõttu wõistlused enam-wähem

soomlaste omawahelijeks jõukatsumiseks kuju-
nesid.

Sulgkaalus võdrait võistlejaid, ja ülepea võistlejaid ei olnud, sest Leppa ja Wolrabi, kes poijiteke moodi pusklesid, on wara weel võistlejaitks lugeda.

Kergetaalus läks triumfiga algusest lõpuni tööväelane Oksanen. Esimesena sattus ta küüsi kalewlane Räsper, kes kõwa wastupaneku peale waatamata, 13 min. 29 sek. järele ta alla hingetult lamama jäi. Ka Hentilä (tööväelane) ja Ed. Westerland pidid 2 minuti 33 sekundilise ja 4 minutilise taotustega leppima. Walwajalasest Pulkist sai Oksanen 4 min. 44 sek. ja kalewlastest Silwestrowist 2 min. 31 sek. jagu. Teise koha oman-daja Ed. Westerland võitis wenna Karli ja Hentilä töövõiduga. Kolmandale kohale tuli Hentilä, mõites walwajalast Tamme 4 minu-tiga ja Huuppust töövõiduga.

Keskkaalus oli jällegi ülewõimuline tööväemee Sjöberg, kes mõitis walwajalase Warteri 3 min. 5 sek. ja kalewlaste Miusfati töövõiduga. Raunis tõwats wastajeks Sjö-

bergile oli kalewlane Tiitus, kellest ta küll töövõidu sai, kuid mitugi korda temale õige kardetawaks kippus minema. Ka Hagmanist sai Sjöberg töövõidu. Teisele kohale pääfis Hagman, mõites Pietiläist 4 min. 17 sek.; kolmandale — Pietiläinen.

Poolraskest-kaalus tuli esimeseks Pellinen (tööv.), kes waewaga walwajalast Petersonist töövõidu sai. Weststen langes Pellise all 3 min. 43 sek. Teise koha sai Weststen, mõites Jokelat 4 min. 38 sek. ja Petersoni töövõiduga. Kolmandaks pääfis Jokela.

Silma paistis ka Peterson oma hea was-tupanekuga, kes ühtegi puhast taotust ei jaa-nud ja Jokelaga pooleli maadles. Mõne tema „töwlaotuse“ üle kostis pealtwaatajate seas nu-rinat wahelohtu üle, kes karmas oli soomlas-tele wõitused lubamas.

Rasketkaalus oli jällegi ainult kaks meest: A. Rull ja Emil Westerland, kelledest wiimane esimese ägeda pealetungimise all 6. min. 27 sek. seljalt lendas. H. T.

Jalgpall.

Ungarlased Gestisse?!

Nagu „Suomen Urheilulehti“ teatab, on juuli kuus Rootsis Budapesti — Stokholmi waheline jalgpalli wõistlus, kust ungarlased ka Helsingi wõistlema tulewad.

Kas ei saats Gestis Spordi Liit samme astuda, et meie jalgpallimehed ka lord kauge wennastrahwaga kokku puutuksiwad?

Wäga kulufaks see wist ei saaks minema, sest nagu näha nõuawad nad Soomes mängimise tasuks ainult reisukulud Stokholmist — Helsingi ja tagasi.

Gesti-Soomewaheline jalgpalliwõist-lus 8. mail Tallinnas.

W. S. „Sport“ korraldas 8. j. k. p. oma spordiplatfil jalgpalliwõistluse, Helsingi „Vallo-pallo“ klubi ja oma meeskondade wahel.

Huwitusega ootasid Tallinna spordiaruua-s-tajad nimetud wõistlust: taheti näha „põhja-poegade“ wäledust ja „Spordi“ uue meeskonna wõimist, sest waewalt nädala päewad enne wõistlust, lahtusid „Spordi“ meeskonnast mit-med paremad mängijad, asutades uue seltsi: „Tallinna Jalgpalli Klubi“, nõrgendades sel-lega tuntawalt „Spordi“ meeskonda.

„Spordil“ tuli meeskond paari päewa jool-ful kokku seada, polnud aega harjutusteks, mille tagajärel ka halb resultaat: 7:0 soomlaste tasuks.

„Spordi“ meeskonnast mõiks wast ainult Ruhlmann'i (Kapsast) kui head mängijat ni-metada ja sedagi ainult mängu esimesel-poo-

lel, kuna teisel-poolel ka tema vähem wälja paistis. Püüdsid weel alguses Paal ja Hü-rans peale tungida, kuid ajast mahajäänud „solo“ katked warisesid soome hea kaitse juu-res; nõrgad olid ka „Spordi“ wärawawaht ja kaitsejad, kes ifegi tihti, wõimalikud ja kindlad löögid mööda löid. Üleüldse puudus täieli-kult kombinatsioon, kokkumäng ja wastupidaw-us, mis isearanis lõpus nähtawale tuli.

Seda enam õpetlik oli soomlaste mäng oma hea tehnika, taktika ja wastupidawuse poolest.

Alguses oli, nagu poleks kardetawa was-tajega tegewist, ainult kaitse tõdts suurepära-selt, taheti muibugi meie taktikat tundma saada ja, wõib olla, meie meeskonda hästi „wälja pumbata“, nii et esimene waheaeg 1:0 Soome tasuks lõppes.

Teisel poolel asusid soomlased kawafindlale pealesurumisele, mängu „Spordi“ wärawa alla ülewõites ja 6 goali üksteise järel sisselüües.

Wanast „tripelbusest“ on soomlased täiesti loobunud, tehtakse kolmnurga kokkumängu, jootstakse palliga waewalt paar sammu ja an-takse wiibimata, kas tormajale eht poolkaitsele üle, edasi andmiseks, mis wõimaldab mängu tempe kiirust edasijõudmises ja raskendab was-tasmeeskonnal palli waldamist.

Löögid wärawa pihta olid enam-wähem juhustlikud ja kindluseta, paljud jattusid sõr-wale, mis ifta harilik nähtus on kewastel wõistlustel.

Isatahes, võisid meie noored jalgpallilööjad paljugi õppida, mida näha loodame neil tulevastel võistlustel.

Tegajärg 7:0 ei tohiks mitte lohutada, vaid õhutada uuele energiale.

Pealtvaatajad oli ligi 2000, mis Tallinna kohta haruldane.

—A.—

Jalgpallivõistlus Westholmi Gümnaasiumi ja Kaubanduskooli õpilaste vahel.

11. mail oli linna spordiväljal „Tiigiweskil“ jalgpalli võistlus Westholmi Gümnaasiumi ja Kaubanduskooli õpilaste vahel.

Mängitakse 90 min. peale, resultaadiga 2:0 Kaubanduskooli kasuks.

Algusest lõpuni oli mäng põnewas tempos: „Kaubanduskooli“ mängijad hästi koftu, surudes vastase värava alla, mida „Westholmi“ komando kõige ägedusega kaitses, abiks mõttes isegi käetõukid ja tooreid hüppeid, mille tagajärjel muidugi trahvi ja mabalöögid järgnesid. Mõni vahetuniku otuuste vastu waieldi, — mis paha mulje jättis dissiplini ja wiisakuse suhtes. Isatahes ei tohiks seejuga wäärnähtused noorivoo hulgas ette tulla, see kaotab spordi humi ja ilu, — nõuab ju jalgpalli reegel kõige tooruse ja jõu tarwituse kõrvaldamist, mille walwajaks wahetuniku on. Kui aga selle atuuste vastu hakatakse protesteerima, siis tuleks küll tõsiselt soowitada loomulasti eeskujuks wõtta, kus mingit rääkimist meeskonnas, weel wähem wahetuniku vastu ei ole.

Et meil jalgpalli reeglid pea kättesaadawal, siis loodan, et nendega tutvumised, noored

mängijad end täiendawad ja enam tehnikat, kui wastiku mängu peale rõhku panewad. A.—

Jalgpalli mäng Narwas.

Wihapäewal, 8. mail s. a. oli Narwas jalgpalli mäng Narwa R. S. „Wõitleja“ Spordi osakonna ja Rakwere „Ralewi“ meeskondade wahel.

Kui mängijad pooled oma kohtadele asusid, paistsid Rakwerelaste pikad ja tiisedad kogub Narwalaste wälkete ja kõhnade wastas terawalt silma.

Narwalastel tuli esimesel poolal wastu tuult ja rääkest mängida, kuid see ei takistanud Narwalastel peale tungimist alata mille tagajärjel mäng peaaegu terve poole aja Rakwerelaste wärawas seisis, ning peale pooltunnilise mängimise Narwalaste poolt Rakwerelaste wärawast esimene goll läbi lendas.

Teisel poolal Rakwerelaste katsed peale tungida ei läinud peaaegu korra, sest Narwalastel oli hea kokkumäng, kuna Rakwerelastel wiimane täiesti puudus. Sellepärast lõppes teine pool weel kiiremalt kui esimene, nimelt: 6:0 wastu Narwalaste kasuks. Narwalastel olid mängijad oma kohustele wastawad, kuna Rakwerelastest ainult nimetada wõib nende wärawakaitset, kes nii mitugi kord häid löökideid wastu wõttis.

Peale mängu oli ühine teelaud „Wõitleja“ kas lauakõnesid peeti, ning sõpruse sidet loodi ja mõlemate meeskondadele „elagu“ hüütti.

Rakwerelased lahkusid kõigeparemad muljet kaasa wiies.

Mait M-la.

Lawn-tennis.

Eesti Spordi Liidu Lawn-Tennis osakonna juhatusesse waliti:

esimeheks D. Mamerš,
 tema abiks S. Hasielbladt,
 sekretääriks Hesie,
 tema abiks E. Hiip.

Kalendri mündatus. Handicap-wõistlus, mis oli ettenähtud 28—29 mail, peetakse ära 26—28 augustini ja seltside waheline võistlus 28. augusti ajemel 4—5 juunil.

Kirjad toimetusele.

Eesti Spordi lehe toimetusele.

Palume lahkest juurelisatud diendusele Teie lehes nr. 9—10 ilmunud kirjutuse „Professionaalid sportlased Eestis“ kohta ruumi lubada.

Diendus.

Spordi lehes nr. 9—10 on aratoodud kirjatükki „Kajas“ nr. 50 s. a. ilmunud sõnumi põhjal, „Professionaalid Sportlased Eestis“, kus üle Wiljandi maakondlaste juujsõidu võistluste kohta on tähendatud, et E. Andersson 5000 m. jooksus 5000 m. a. tafu on saanud, misjuga teade aga tõele ei wasta.

Nimetatud Anderson wõttis küll võistlustest osa ja oli 5000 m. jooksus esimene, kuid mingisugust eriti tafu selle eest saanud ei ole.

Wiljandi R. S. Spordi ühingu juhatus.

Kirjawastused.

A. E. Antson, Tartus. — „Tartu keskkoolide sportühingu „Unioni“ wõimlemispidu“ ei ilmu, — wahese tähtsusega ja wananenud.

A. M. Siin. — „Jüri ja Pannal“ ja „Nali nali“ ei ilmu. „Kogemused olümpia reisubelt ja soowitawaldused järgmistele reijute korraldamiseks“ ei ilmu ruumipuuduse tõttu. Samuti puudub teade, kust tõlgitud.

G. Eide man, Siin. — Palume jatkata, lehe saate.

S. Kangur, Pärnus. — 15 aastasele 1500 meetri harjutamine ei kõlba. Ulepea on nii noorelt spetsialiseerimine mõnel eri spordialal kahjulik. Peab katsuma mitmetilgse olla, wastasel korral arenewad ainult teatavad lihakad ja teha muutub liiga ühekilgseks. Kõige kohasem on mitmesuguste pallimängude ja wõimlemisega enmast arendada, jooksta on soowitaw 14—17 aastasele, ennem lihtest maad (kuni 120 mtr).

Kasulik oleks, kui Teie S. Wihkala „Poiste Spordi õpetuse“ läbi loeksite, sealt leiaksite palju pikemalt oma küsimuse peale wastust.

W. Wallner, 3 polk. Teie kiri arusaamatu, sellepärast ka wõimata wastata.

Las kaswame me
tõusew sugu!

„Eesti Spordilehe“ nooresoo
kaswatusline osa.

Noor sepp

Eesti boy-scoutide organisat-
siooni „Noor seppade“ ajakiri

Tegew toimetaja E. Tuulik.

N° 10

28. mail 1921.

N° 10

Scoutide käsud ja moraalne kaswatus.

Üks scoutingu süsteemi peäülesannetest sei-
sab selles, nagu sir Robert Baden Powell
seda seletas, et meie katsume endi noorte seas
seda wana keskaja ununenud rüütlifku waimu
uuest ellu kutsuda, nagu see praegu Jaapanis,
kõige tähtsamal noorsoo liikumise ja kaswa-
tuslikel kohal aseneb. Kahju ainult, et see rüüt-
lif waim meie noortest pea täiesti wälja on
surnud, kuna Jaapanis selle asemel noored
juba warakult, selle rüütlifku kaswatusse juures
õpivad elu praktilifsi külgi tundma.

„Kui meie nüüd pööraksime oma pilgud
wana Inglis ajaloo peale, räägib Baden
Powell, siis wõiksime selles nii paljugi kasu-
likku materjaali leida meie praeguse noorsoo
moraalseks kaswatamiseks, nimelt: jutustustes
mis käsitawad inglisi kuningas Arturi elu, tege-
wust ja juhtumisi“.

Kuningas Artur, oli inglisi rüütluse alus-
panija ja asutas umbes 1500 aastat tagasi
esimese „rüütlite ordu“.

Seda kõike meele tuletades ei taha sir Ro-
bert Baden Powell, mitte seda tähtsat ajaloo-
list traditsiooni, ega seda ratsionaalse kaswa-
tuse algust pikemalt käsitada, waid ta tunneb
juba omi noori sõpru, teab et iga inglisi-noo-
res pühib weel elaw pilt, sest kuningas-rüüt-
lif ja ta teab, et iga noor katjub seda kui
pühamat rahwuslist au-asja oma hinge asetada.

Seda kõike tähelepannes on sir Robert
Baden Powell ka scoutingu idee selle peale
katsumud rajada.

Waadates neid ajaloolifka mälestusi ja
jutustusi kuningas Artur'ist ja ka tema järel-
kätjatest, leiame seal ka neid wanu rüütluse
käsusi ja kui wõrdleme neid nüüd scoutide käsku-
dega, siis näeme kui hästi sir Robert Baden
Powell neid siduda on mõistnud.

Wõtaksime esimesena rüütlite käsud, need
oleks järgmised:

I. Ole alati walwel ja aimult magamise
juures wõid ja oma sõjariistast lahutatud olla.

II. Kaitse waseid ja aita neid, kes endid
ise aidata ei suuda.

III. Ära tee kunagi seda, mis wõiks teist
haawata.

IV. Ole alati walmis kaitsemas Inglis-
maad.

V. Mis ja ka ei teeks, — katso omale
teenida ausat nime ja head kuulsust.

VI. Ära murra ilmas oma tõotusi.

VII. Katso oma isamaa au ülewal hoida.

VIII. Parema on ausana surra, kui autuna
elada.

* * *

Nende käskudega nõutakse, et noorus juba
warakult õpiks tundma ja täitma kõige raske-
maid ja tõsifemaid ülesandeid kartmata ja
julge südamega, juhtnõõriks wõttes: teistele
aimult head teha.

Üüsugused olid põhiideed, millega wanad
rüütlid algasid oma tegewust ja millest on ka
praegused scoutid oma käskudele aluse saanud.

Et selgemat pilti saada, toon ka scoutide
käsud siin esile.

Inglis Scoutide käsud:

I. Scoudi au peab ära teenime usaldust (scout's honour is to be trusted). Kui scout juba ütleb: „au juures“ või „au sõna juures“, et see nii on — siis tähendab, et see nii ka täielikult on. Sest scoudi ausõna on niisama hea, kui mingisugune püha töotus. Kui näituseks juhtuks, et mõni inimene scoudile ütles: „ma karanteerin scouts Sinu aususe peale, et Sina mulle selle asja ära teed“ siis peab scout seda käsku tingimata täitma, kuigi tal sealjuures kõiki oma jõudu tuleks kokku võtta ehk koguni elu kaalu peale panna, ei tohiks ta sellest loobuda, ega raha eest ennast ära osta lasta.

Kui scout oma töotuse vastu ühe sõnasegi on effinud, peab ta tingimata oma scoudi märgi (liilia) ära andma ja mitte kunagi ei tohi ta enam scoudi märki kanda. Peale selle saab ta ka scoutide ridadest jäädavalt välja heidetud.

II. Scout on truu oma isamaale, wanematele ja päälikutele.

Ta peab alati nende kolme eest välja astuma ja neid kaitsma, kui nende vastu välja astutakse ja ka siis kui nendest halvasti kõneldakse. (Järgneb).

Laager ja laagri elu.

Wene keelest G. K.

Ettehtawad laagri tarberiistad.

a) Kuidas laagri telkisiid teha.

Lõdige maa sisse ühte ritta wiis leppi, selle rea vastu umbes 6—7 jala laugusele, lõdige teine rida leppe. Iga esimese rea lepi ülemise otsa külge siduge nõõr ja tõmmake ta iga teise rea wastawa puu külge, kuhu ta kinni tuleb siduda (waata joon.) Sealt tõmmake need-iamad nõõrid üle esimese rea umbes 5 jalga ja kinnitage nad ühe võit-puu külge, mida üles ja alla võib liigutada. Iga nõõr asugu jes jama lauguses teineteisest, kui leppide küljesti.

Seda võitpuud tõstab mõni pois üles ja alla, kuna teised wahpeal õlgi, sõnajala lehti, kanarpiju ja rohutu nõõride wahela panewad.

Sel teel jaadud õlg-mattide pind on 6×2½ jalga ja neid võib tarwitada madratsiteks, tuule vastu warju seinaks jne.

b) Laagri tangid.

Tangid on laagris väga tarwilikud. Nende tegemiseks wõetakse 4 jala pikune hästi paenduw puu ritw, umbes toli jämedune. Rest-

tohast lõigake 4 tolli pikkuselt umbes pool sellest ridwast ära ja pange ta paariks minutiks tubliste süte peale. Kui sealt ära olete wõtnud paenutoge otsad kokku ja lõigake otsad wastamisi filedaks, sest siis on nendega parem kinnihakata.

Laagri hambahari

c) Luud.

Puhtus on laagris väga tarwiline, mille kättesaamiseks on luud kõige tarwilikum. Teda on kerge kase okstest teha, mis puu warre külge on seotud. Teadagi et see omajagu oskust nõuab.

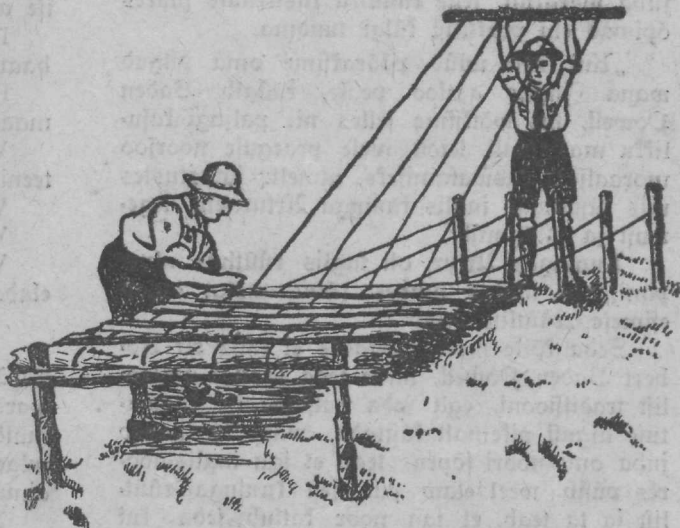
d) Kiiunlajalad.

Seda võib mitmet moodi teha. Esitels võib raudwedru ehk spiraalki taoliselt kokkuteeritud traadist kiiunlajalga tarwitada.

Eht lõigake puu oks pooleks ja pange kiiunal sinna wahela. Et kiiunal paremine seisaks, tehke kiiunlaaseme kohta wäikene ümargune auk.

Weel parem on kui teil mõnt tühi pudel käepärast on; lõigake tal põhi alt ära teerale kummuli ja pange kiiunal pudeli kaela sisse. Nii saate omapärase laterna. Wilmane kiiunlajalg on kõige praktilisem tuule kääs.

Pudelil põhja alt ära lõigata on õige kerge: walage temasse natukene külma wett ja pange

Nõõre kuidas laagris telke teha.

ta tuliste süte peale. Põhi lõõb koke, wastawalt wee pinna kõrgusele, alt ära. (Järgneb).